

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΣΚΕΛΕΤΟ ΣΤΑ ΤΕΛΗ 18^{ου} ΑΙΩΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Δούση Μαρία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ορισμένα από τα ιστορικά δομικά συστήματα είναι περισσότερο γνωστά, ίσως λόγω του αριθμού των μνημείων που διασώζονται στη χώρα μας, όπως π.χ. τα ιστορικά δομικά συστήματα με φέρουσα τοιχοποιία και ξύλινα δάπεδα, τα ξυλόπηκτα καθώς και εκείνα του οπλισμένου σκυρόδεματος. Λίγα ωστόσο γνωρίζουμε για τα σύμμεικτα οικοδομικά συστήματα με κυρίαρχο στοιχείο τον σίδηρο, τα οποία εμφανίστηκαν στον Ελληνικό χώρο για ένα σχετικά μικρό χρονικό διάστημα, από τα τέλη του 19^{ου} έως τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα, οπότε και υποχώρησαν μπροστά στην κυριαρχία των κατασκευών από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η χρήση των οικοδομικών αυτών συστημάτων εισήλθε στην Ελλάδα από τον ευρωπαϊκό χώρο, όπου πρωτοεμφανίστηκε στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Σχεδόν ταυτόχρονα με την Ελλάδα εγκαταλείφθηκε και στην Ευρώπη, και παραμένει ίσως η πλέον βραχύβια οικοδομική τεχνολογία στην ιστορία της οικοδομικής. Ωστόσο, στα λίγα σχετικά χρόνια που εφαρμόστηκε, άφησε σημαντικά δείγματα αρχιτεκτονικής και κατασκευαστικής τελειότητας, που εντάσσονται στο ευρύτερο κίνημα του εκλεκτικισμού και του art nouveau, καθώς και σε σειρά βιομηχανικών εγκαταστάσεων, τα οποία σήμερα αποτελούν και τα σημαντικότερα δείγματα της βιομηχανικής μας κληρονομιάς. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει και να ερμηνεύσει το γεωγραφικό πλαίσιο και τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες, κάτω από τις οποίες γεννήθηκε το οικοδομικό αυτό σύστημα και να περιγράψει συνοπτικά τις πρώτες εφαρμογές του, ως συμβολή στην ιστορία της οικοδομικής εξέλιξης των ιστορικών κατασκευών.

Ωστόσο είναι φανερό ότι η γνώση αυτή δεν είναι μόνο μια ιστορική καταγραφή, αλλά να αποτελεί τη βάση για την προσέγγιση, κατανόηση, αποτίμηση του δομικού αυτού συστήματος και συνεπώς να συμβάλει στη δημιουργία ενός πλαισίου επιθυμητών ήπιων επεμβάσεων αποκατάστασης. Επεμβάσεις οι οποίες δεν θα πρέπει να αλλοιώνουν, αλλά αντίθετα να στοχεύουν στη διατήρηση της δομής και του χαρακτήρα των ιστορικών αυτών κατασκευών.

Εικ.: Το Διοικητήριο στη Θεσσαλονίκη, το οποίο σχεδίασε και κατασκεύασε ο Ιταλός αρχιτέκτονας V. Poselli το 1891.

Μαρία Δούση

αρχιτέκτων μηχανικός, Msc στη διατήρηση ιστορικών πόλεων και μνημείων